

Palliativ-
Netzwerk

in der Republik Moldau

STÄRKUNG DER HOSPIZ-

UND PALLIATIVVERSORGUNG

S E M I N A R

**Consolidarea serviciilor
de îngrijiri paliative
în Republica Moldova**

Projektnummer:

17.2170.3.-004.02

Projektdauer:

1. März 2018 - 31. Dezember 2019

21.-24.

Oktober

2018

Supported by the

Federal Ministry
for Economic Cooperation
and Development

Datum / Zeit Data / Ora	Maßnahme / Activitate	Ort / Kontakt / Locația / Contact
21. Oktober/ 21 octombrie	ANREISE / SOSIREA	
14:00-17:00	Ankunft der Experten, Fahrt vom Flughafen zum Hotel Klassik, Check-in Sosirea experților, cazarea în hotelul Klassik	Hotel Klassik, M. Kogălniceanu Str. 6
18:30-19:30	Gespräch mit Valerian Isac, Natalia Carafizi, Andrei Bradu , Experten für Palliativpflege der Stiftung Angelus Moldova Discuție cu Valerian Isac, Natalia Carafizi, Andrei Bradu , experți în îngrijiri paliative ai Fundației „Angelus Moldova”	Hotel Klassik, Konferenzraum / Sala de conferințe
22. Oktober/ 22 octombrie	OFFIZIELLE ERÖFFNUNG DES SEMINARS / DESCHIDEREA OFICIALĂ A SEMINARULUI	
09:00-09:30	Begrüßung: Viktoria Apitzsch Vertreterin der Deutschen Botschaft Chisinau Dr. Vasile Dumbrava Stellv. Vorsitzender, Moldova-Institut Leipzig <i>Expertinnen aus Deutschland:</i> Dr. med. Dörte Schotte (Leipzig) Maria Herzog (Düsseldorf) Beate Zoremba-Braun (Düsseldorf) Cuvinte de salut: Viktoria Apitzsch Reprezentant al Ambasadei Republicii Federale Germania la Chișinău Dr. Vasile Dumbrava , Vicepreședinte Moldova-Institut Leipzig <i>Experte din Germania:</i> Dr. med. Dörte Schotte (Leipzig) Maria Herzog (Düsseldorf) Beate Zoremba-Braun (Düsseldorf)	Hotel Klassik, Konferenzraum / Sala de conferințe

Datum / Zeit Data / Ora	Maßnahme / Activitate	Ort / Kontakt / Locația / Contact
09:30-10:30	<p>ARBEITSSITZUNG I Impulsreferat:</p> <p>Valerian Isac, Natalia Carafizi Aktueller Stand und Herausforderungen der Palliativpflege in der Republik Moldau</p> <p>☛ <i>Welche Entwicklungen haben in Moldau stattgefunden? Welche Herausforderungen gibt es? Wo stehen wir mit der Weiterbildung und Versorgung und wohin geht der Weg von Palliativpflege in der Zukunft? Wie können die Dienste zusammenarbeiten und vernetzt werden?</i></p>	Hotel Klassik, Konferenzraum / Sala de conferințe
	<p>SESIUNEA DE LUCRU I Referat:</p> <p>Valerian Isac, Natalia Carafizi Situția actuală și provocările în domeniul îngrijirilor paliative în Republica Moldova</p> <p>☛ <i>Cum s-au dezvoltat ÎP în RM? Ce provocări există? La ce etapă ne aflăm în acest domeniu și încotro ne îndreptăm în viitorul apropiat? Cum pot coopera serviciile și cum pot fi conectate într-o rețea?</i></p>	
10:30-11:00	Kaffeepause Pauză de cafea	Hotel Klassik, Restaurant
11:00-12:30	<p>Dr. med. Dörte Schotte (Uniklinik Leipzig) Palliative Versorgung und hospizliche Begleitung in Deutschland</p> <p>Dr. med. Dörte Schotte (Clinica Universitară Leipzig) Îngrijirea paliativă și asistența de tip hospice în Germania</p>	Hotel Klassik, Konferenzraum / Sala de conferințe
12:30-14:00	Mittagspause Pauză de prânz	Hotel Klassik, Restaurant
14:00-15:30	<p>ARBEITSSITZUNG II</p> <p>Maria Herzog, Beate Zoremba-Braun Neue Ansätze in der Palliativpflege in Deutschland. 1. Arbeitssitzung: Einblicke in die Praxis</p>	Hotel Klassik, Konferenzraum / Sala de conferințe
	<p>SESIUNEA DE LUCRU II</p> <p>Maria Herzog, Beate Zoremba-Braun Noi abordări în ÎP în Germania. Sesiunea de lucru I: Aspecte practice</p>	

Datum / Zeit Data / Ora	Maßnahme / Activitate	Ort / Kontakt / Locația / Contact
15:30-15:45	Kaffeepause Pauză de cafea	Hotel Klassik, Restaurant
15:45-17:15	<p>Maria Herzog, Beate Zoremba-Braun Neue Ansätze in der Palliativpflege in Deutschland. 2. Arbeitssitzung: Einblicke in die Praxis: Mundpflege</p> <p>Maria Herzog, Beate Zoremba-Braun Noi abordări în ÎP în Germania. Aspecte practice: îngrijirea cavității bucale</p>	Hotel Klassik, Konferenzraum / Sala de conferințe
23. Oktober/ 23 octombrie FORTSETZUNG DES SEMINARS / CONTINUAREA SEMINARULUI		
09:00-11:00	<p>ARBEITSSITZUNG III</p> <p>Maria Herzog, Beate Zoremba-Braun Einblicke in die Praxis: Lageveränderung/ Umpositionierung</p> <p>SESIUNEA DE LUCRU III</p> <p>Maria Herzog, Beate Zoremba-Braun Aspecte practice: schimbarea poziției, re poziționarea</p>	Hotel Klassik, Konferenzraum / Sala de conferințe
11:00-11:30	Kaffeepause Pauză de cafea	Hotel Klassik, Restaurant
11:30-13:00	<p>Maria Herzog, Beate Zoremba-Braun Übung: Lageveränderung/ Umpositionierung</p> <p>Maria Herzog, Beate Zoremba-Braun Exercițiu: schimbarea poziției, re poziționarea</p>	Hotel Klassik, Konferenzraum / Sala de conferințe
13:00-14:00	Mittagspause Pauză de prânz	Hotel Klassik, Restaurant
14:00-15:30	<p>ARBEITSSITZUNG IV</p> <p>Einblicke in die Praxis: Gerüche</p> <p>SESIUNEA DE LUCRU IV</p> <p>Aspecte practice: mirosurile</p>	Hotel Klassik, Konferenzraum / Sala de conferințe
15:30-15:45	Kaffeepause Pauză de cafea	Hotel Klassik, Restaurant

Datum / Zeit Data / Ora	Maßnahme / Activitate	Ort / Kontakt / Locația / Contact
15:45-17:15	<p>ARBEITSSITZUNG V Maria Herzog, Beate Zoremba-Braun Verabschiedungsrituale in der hospizlichen Arbeit</p> <p>SESIUNEA DE LUCRU V Maria Herzog, Beate Zoremba-Braun Ritualuri de despărțire la hospice</p>	Hotel Klassik, Konferenzraum / Sala de conferințe
24. Oktober/ 24 octombrie	FORTSETZUNG DES SEMINARS / CONTINUAREA SEMINARULUI	
09:00-11:00	<p>ARBEITSSITZUNG VI Dr. med. Dörte Schotte Moderne Ansätze der Schmerztherapie</p> <p>SESIUNEA DE LUCRU VI Dr. med. Dörte Schotte Abordări moderne în terapia durerii</p>	Hotel Klassik, Konferenzraum / Sala de conferințe
11:00-11:15	<p>Kaffeepause Pauză de cafea</p>	Hotel Klassik, Restaurant
11:15-12:45	<p>Abschlussdiskussion und Evaluation Discuție de încheiere și evaluare</p>	Hotel Klassik, Konferenzraum / Sala de conferințe
12:45-14:00	<p>Dr. Vasile Dumbrava Übergabe der Zertifikate an die Teilnehmer des Seminars</p> <p>Dr. Vasile Dumbrava Înmânarea certificatelor participanților la seminar</p>	Hotel Klassik, Konferenzraum / Sala de conferințe
Ab/De la 14:30	<p>Abfahrt der Teilnehmer und Experten Plecarea participanților și experților</p>	

Koordination / Coordonare:
Dr. med. Dörte Schotte,
Oberärztliche Leiterin der Palliativstation
Universitätsklinikum Leipzig /
Şefă al Departamentului de Îngrijiri Paliative,
Clinica Universitară, Leipzig

Projektleitung / Conducere proiect:

Dr. Vasile Dumbrava
Stellv. Vorsitzender / vicepreşedinte
Moldova-Institut Leipzig e.V.
Universität Leipzig
Tel.: (+49) 341 97 334 97
GSM / MD: (+373) 79 3 41 141
GSM / DE: (+49) 178 2949 146
E-Mail: dumbrava@uni-leipzig.de

**Palliativ-
Netzwerk**

in der Republik Moldau